

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Székesfehérvár.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Telefon: 208.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
1 óra 1-50 K	1 óra 2 K
1 évre 4-50 K	1 évre 8 K
1 évre 9 K	1 évre 12 K
1 évre 18 K	1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

Figyelő.

Ujjabban nagyon különböző minőségű szellemi táplálékokat kell bevinnem. Hivatalommal járó kötelesség a napi és heti sajtótermékeket átböngészni. És mivel ezeknek a sajtótermékeknek tulajdon részben zsidó irodalmi alkotás, hát bizony most kóser szellemi kosztot élek. Ugy vagyok, mint aki a husvétit szentelt kalácsot is macsaszal eszi, vagy mint aki tufoghagymázott kalácsot élvez. A kalács tréfi, de kóserre változtatta a taláradó foghagyma illat. Nemcsoda, hogy ez a kóser koszt gyakran nagyon megfekszi a gyomromat, főleg, mi-or az „Egyenlőség”-et (vagyis a zsidók hitelapját) olvasom. Ilyenkor úgy érzem magam, mint az a bibliai cethal, amelyik Jónást nyelt. („Ejnye be rosszul vagyok!”)

Nó az „Egyenlőség” ugyan nem Jónás próféta, hanem csak annyiban hasonlít a Jónáshoz, hogy a cethalhoz a parira kívánczik. Az általam legutóbb lenyelt Jónás az „Egyenlőség” legutóbbi számában megjelent (II. 1.), ez a bájos kis részlet: „Felhívjuk olvasóinkat, hogy a fronton, saját példányuk mellett figyeljenek elő az „Egyenlőség”-re egy-egy fronton küzdő zsidó katoná részére. A fronton ingyen osztogatott klerikális lapok mérgező hatásait csak így lehet ellensúlyozni. Erősítsék meg a zsidóságban az „Egyenlőség” küldetésével a harcúterén vérző testvéreinket!”

Mondom, már eléggé meg szoktam a kóser kosztot, de az ilyen adagok még most is megfekszi a belsőmet.

Tisztelt Jónás, illetve kedves „Egyenlőség”! Néhány udvarias szavam volna kegyedhez. Én tudom és elismerem, hogy a frontainkon tényleg vannak hőzsidó katonák, lehetnek olyanok is, akikhez viszonyítva a régi Machabeus hősök talán csak kismiskák. De azt is tudom, sőt valószínűleg kegyed is tudja, hogy a frontjainkon vannak néhányan akik keresztény katonák. Talán nem tulozok, ha állítom, hogy a fronton két zsidó katoná között mindenütt áll legalább ötven keresztény hős. Minthogy pedig ez a néhány keresztény katoná másféle szellemi táplálékot kíván, mint amint az „Egyenlőség” szán a zsidó hőöknél, — kérem kedves „Egyenlőség”: engedje meg, hogy a keresztény katonáinknak

(mert egy kettő akad ám a frontokon) eszentul is küldhesünk klerikális lapokat. Higgye el kedves „Egyenlőség”, ezeknek a keresztény katonáknak nem árt a klerikális lapok mérgező hatása. Ezek immárisak a klerikális „mérge” ellen, sőt ezeknek az, amit kegyed klerikális méregnek nevez: szellemi táplálék, felüdíti és erősíti őket. Ugy vannak mint a hős Mihridates pontusi király, aki helleborus-mérget evett, hogy meg ne mérgezhessék! A zsidó hőöknél ajánljunk ön, amit akar, küldheti nekik az „Egyenlőség”, mi nem avatkozunk ebbe; de kérjük szeretettel: ne

kívánja, hogy a keresztény hőöök a fronton szintén az „Egyenlőség”-et olvassák, — ne kívánja, mert ebből önökre rejtetes baj származhatna.

Mert nem mindenkinek van ám oly viharezett gyomra, hogy az „Egyenlőség” cikkeit meg tudná emésztetni. A klerikális méregtől pedig ne féltse a keresztény hőöket. Mert ezeknek van annyi eszük, hogy — megfelelő módosításokkal — igaznak ismerik azt a trivialis régi mondást, hogy ami a magyarnak étel, az a németnek halál.

Pá kedves „Egyenlőség”! Viszontlatásra. — Most ugye elég udvarias voltam?

Töbftermelés.

— Hozzászólás. —

Falusi ember lévén, kevésbé járatos az írás művészetében, az olvasótól szives elnézést kérek tekintettel az irányra és az írásban esetleg előforduló elkalandozásra.

Előkelődéssel olvastam a lapban a „Töbftermelésről” megírt cikkeket. Általánosságban fogva a hozzászóláshoz, mint tényleges gazdálkodó bátorra got veszek magamnak, hogy az élethől leszárdított legegységibb nézeteimet papírra vessem.

Töbftermelés! Mily büvös jelző, akár valaha a szabadipar. Hallva e jelzőt: falusi arcunk kerekdedd idomul, szívünk fölött érezni véljük duzzadásnak induló bugyellárusunk nyomását. De — oh csak ez a „de” ne volna! — olvasgatva a „Töbftermelésről” remekben megírt cikkeket, elül arcunkról a mosoly, éreződik amugy is vészegény tárcánk laposodását.

Németországi statisztika. Elő szeretettel hivatkoznak németország terményének átlagos statisztikai eredményére. Intenzív, okszerűbb gazdálkodási módra, a nagyobb gazdálkodási műveltségre; műtrágyára stb. De következtesen hallgatnak a talajviszonyokról, főleg a klíma és az időjárásról, a műtrágyának könnyebb és össze hasonlítottan olcsóbb beszerezhetőségéről.

A talaj — egyenlőre csak maradjunk szűkebb körű hazánkban Fejérvármegyében. Próbálják meg a tisztelt cikk írók pl. csak kúricát termelni! akkora területen Váltól följobbra, mint Fejér-

vármegye alsó felében. Kapál hatnak akár tízszer, keresztül-kasul; elvetethik a legnemesítettbb tengerit, biztosíthatom őket, hogy soha akkora hasznót nem fognak produkálni, mint az alsó rész keresztül-kapálása mellett, a legközönségebb fejevári kukoricánál.

Klíma — csapadék. Gazdálkodási tapasztalatomból hozok fel példát a közel múltból. — 1916-ban elvettem a burgonyát jól megmunkált, jó időben közepes esőben lévő földbe. Hozom — gyöngye közepes. — 1917-ben ugyanazon tábla másik részében jól megtrágyázott kizsárolt tábláról lévő sző, — ezt a megjegyzést gazdaság urakhoz ádreszáltam — jól megmunkált, kelő időben egy napon vetettem, kapa után, két faj krumpit. Eredmény: a fehér hozamával megvoltam elégedve, erős közepes. A vörös, rendszerint bővebb termő, gyöngye silány termést adott. — A különböző eredmény oka nézetem szerint a fehér lazább termeszeti lévén: korábban kibujt, alkalmas időben megkapta a további fejlődéshez szükséges csapadékot; a keményebb természetű vörös később kelt ki. Szűkesebb időben nem kapta meg az esőt, csak sinylódott. Később, mikor kapott elegendő nedvességet, a fejlődésben már lekéselt.

A műtrágya használata. Németország nagy részben tengeri ország. Potom pénzért, kevés veltidőért terelgetheli országába a föld összes országai-ból a műtrágya alkatrészet. Ká-

luma Felső Elzászban oly bőszegben van, hogy vele urálja az egész világot. (Lásd a Kath. Szemle f. évi 75 oldalát.) Természetesen olcsó pénzben osztogathatja gazdáinak a többtermeléshez szükséges műtrágyát. — Ehez képest mi kis gazdák mily drágán, mily körülmenyesen juthatunk pénztelen világunkban — háború előtti időből van szó, hisz ma egyáltalában hozzá sem juthatunk — műtrágyához, csak az tudja, aki kigazdák részére ily szállítást valaha lebonyolított!

Az okszerűbb, a tudomány-sabb gazdálkodási mód Németországban, viszonyítva a magyar gazdálkodási műveltséghez? — Hát ezt egyszerűen tagadom, amint tagadom, hogy a német jobb katoná anyag, fönt és lent egyaránt, dacára Hindenburg lángelméjének, — utalok a történelemre — mint a magyar.

Gazdaságilag hivatkozom a közismert példa beszédre: a lenitvány nem nagyobb mesterénél. Hisz tudott dolog, hogy még a múlt század ötvenes-hatvanas éveiben is külföldiek — közöttük a németek legnagyobbszámmal özőnlötték el Európának akkor legelső gazdasági földiskoláját, a magyaró-várt.

Megvan bennünk gazdasági hivatottságunk, sőt tudományunk is, csak eltekintve szinte rajunk kívül eső egy néhány októl, mikről talán még ejtünk szót — egy a bökkenő: nem tudunk esőt csinálni, a mi inkább szárazság felé hajló országunkban, akkor amikor kellene.

Ez az tisztelt cikkező urak / Itt van a kutya eltemetve; nem is ám a tudatlanságunk, vagy plane maradiságunkban.

(Ere vonatkozólag majd legközelebb hozzászól a Szerk.)

Ma rendes vasszak ekével, vas fogással dolgozik minden magyar gazda. A ki legalább 15–20 hold földdel rendelkezik, meg van a vetőgépe. Minden valamire való faluban, sok helyen nem is egy, — benzin motor csépel. Hogy itt — amott látunk kézzel vetni, csépléssel géplít sőt nyomtatást is, azon ne titkózunk meg; hisz 5–6 holdas gazda nem szerezhet be vetőgépet, 30–40 esomó jószág mellé nem állíthat gőz vagy benzin gépet. Sarlóval történő aratást a cikkező urak al találatának széles Magyarországon. Hogy nem vezettük be mi kis gazdák az

Egyes szám ára 6 fillér.

arató kaszáló gépeket, első oka mivel nem fizetné ki magát, második, mivel nehezes, s ammellett rossz munkája miatt még a nagy uradalomak is, Németországban is — pedig ezekben mindig kéznél van a szakképzett gépész, csak kényszerűségből használják. Úgyan ez áll a szántó gépekről is. (Lásd Ney Dávid berlini egyetemi tanár Paraszt szociális című munkáját 278. old.)

Hogy nem vetjük kukoricánkat quadrátban, nem kapjuk azt négyszögletes hosszabban, keresztben, annak is meg van a maga nagyon is közel fogható magyarázata. Az 1—1 fől kiló-méter hosszú dűlőnkben rendszerint 5—10 lépés széles föld darabjainkban igen is használjuk a planetet. Keresztben nem használhatjuk, mivel a földbe, rabokat elválasztó mezsgyéket a földkihasználása miatt, elég gyakran nagyító füvvel kell megkeresni. Hogy a fészekbe rakó gépek eddig nem jöttek divatba, egyszerű a magyarázata, mivel olyanok használhatók ma még nincsenek, legföljebb kalendáriumok vagy reklám plakátokon lepingálva.

A föltöltést magam sem helyeslem, de menthető, mivel tapasztalat szerint a viharok sokkal több kárt tesznek a föltétlen, mint a föltöltött kukoricában.

Hogy nem kapálunk többször, nem helyesebb, de nem annyira a többtermelés szempontjából, hisz az egyholdnyi területről esetleg várható 1 szákt többet nagyon drága volna, hanem inkább gazitárs, nedvesség lektől céljából szóval az utó vetemény érdekében.

Van bennünk jó adag konservatívizm. Ez így van jól mutatja az a jelenség, nehéz gartendők. Ha nem volna, biztosíthatom az urakat, hogy ellenségeink kielégzetési politikája okvetlen sikerül. Kemény gabonát vetettünk volna éppen csak annyit, a mi házi szükségleteinket fedezte volna, a többi helyett a százaszorta több jövődelmet biztosító círokot, mákot stb. Lett volna seprünk, meg mákunk, de nem volna tésztánk mire mákunkat hínáztuk.

Mi kisgazdák a legnagyobb átlagban, hogy tünnyák, vagy maradiak volnának, ezt egyszerűen tagadom és visszautasítom. Tudok rá példát, hogy kedvező viszonyok, főleg kedvező időjárás mellett Fejérmegyében is termeltünk búzát nem hektáronként 2000 □ ölon, hanem katasztrális holdanként 1600 □ ölon 16—18 mázsaát.

Vannak és lehetnek a többtermelés érdekében kívánalmak. Ezekről és egyebekről alán máskor.

—y.

— Széplő, májfit pörseben arisztokrácia apólsára biztosítás szer a Keron a tejrém (ezelött Crème de Laktine), mely párszor használat után az arcbájosysimává és hófehérre teszi. Egy kis tévely 150 K. Nagytévely 3 K. Kaplato Szűs Róbert gyógy-szertárában.

Kép a világháború negyedik esztendejéből.

Nincs az az élelmiszerbőrdé, amely olyan ostromot szenvedne végig, mint vasárnap reggelünkint a budapesti operaház. A kitartó-mak már szombat este sorakoznak a másnapi pénztárvnyitásra, a hajnali órákban pedig már egész tábor gyülekezik a dalszínház utcai bejáratánál. Mikor aztán eljön a kilenc óra, egész sereg rendőrként bírja mérsékelni a beözönlő tömeg rohamát. Képvisele van itt a közönségnek mindenféle fajta, iskolásfiú, katonas, habítás, bizonytalan korú hölgy, jegyzár, zeneiskolai növendék. Az előcsarnok azonban csakhamar kiürül, a dulakodók családoktan távoznak, jönnek a szolgák és összeszedik az ottmaradt titkárszolgát, kalucsnikat, esernyőket, hajfürőket és néha fogorókat. Az Operaház jegy-készlete, amely a színházban kerül előadásra, valóban csekély. Nagyon sok a szabadjegy, az új-ságok, a minisztériumok, az udvar rendőrség, tűzoltóság, mentők, kibirná valamennyit elszámál. Aztán a bérlek, ugy a magánosok mint a különböző kaszinók és klubok. Ezenfelül a színház jegy-készletének csaknem kétharmadát tartozik átadni a szerződéses viszonyban álló jegyirodáknak. Ertetű, ha ily módon a közönség igényei csak csekély mer-tékben nyerne kielégítést. De nagyon tévednek, a ki azt hiszi, hogy vasárnappal elintéződött az az operai jegyostrom. Korántsem. Az előzetes csatározások már előtte való héten folytak. Levélben telefonon, előszóval, a legkülönbözőbb ürügyek címen kérnek jegyet az igazgatóságtól. Mintha mindenkinek ott kellene lenni az Operaházban. Mintha vallási pa-rancs írta elő a Sába királyno-ja vagy a Zsidónó hallgatását. Szombaton aztán a jegyiroham minden képzeletet felülmúl. Hogy ebben a kényes és nehéz ügyben rend legyen, Chmielewsky Endre fő számlaíró, az állami színházak érdemes gazdasági főnöke, a ki egymaga vezeti a két intézet bonyolult és nagy gazdasági adminisztrációját, intézi az előjegyzések elfogadását. Udvarias, kedves, jószágos és mindenekelőtt igazságos, iparkodik mindenkinek lehetően eleget tenni. Egy éltesebb kora hölgy, a ki már két előadása kapott jegyet: nagyon melegen néz reá a harmadik előadás jegyeinek reményében, de a főnök ellenlál a csábító tekintetek és a hölgy szomorúan távozik. Egy katonas szabadságlevél mutatja be, azonnal kap jegyet. Most egy főhadnagy jelentkezik — Fő-hadnagy ur a mult hétén már kapott három ízben jegyet, ön ugyis Pesten állomásozik, várjon; első sorban a frontról jövőeknek kell jegyet adnunk. — És így megy ez tovább. Vigasztalódnak a kik nem jutnak jegyhez, mert az elosztás a lehető legigazságos-sabban történik. Majd reájuk is sor kerül. Igazán szerencse, hogy az Operaház előadásai nem jobbak mint a miyenek. Mert akkor elképzelhetetlen, hogy mi történnek.

Most már ne csodálkozzunk, hogy a sekélyes operettek dacára: a

mi városi színházunk is állandóan szűkölt háznak örend. Nálunk is sok embernek van sok pénze!

HIREK.

— Kitüntetett 17-es népfelke-lők. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül az I. osztályú ezüst vitézségi éremmel Héj Ferenc népfelke-lőt, Józán Antal címz. örvetetőt és Polanszki János népfelkelőt, a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel Illés Péter népfelkelőt, Fehér József, Deckmann János, Obrá József tizedeseket, Deák Kálmán, Drozdik István, Ga, rajszki Ferenc, Györke János, Jancsek József, Kecskés Ando-rás, Szarka József és Szép Ferenc népfelkelőket, illetőleg honvédeket, Gonda Sándor tart. zászlóst, Varga László szkv., Habsi Lukács, Rognier János tizedeseket, Harangozó István, Peizár János és Deák István örvetetőket, Kókay József és Szalay István népfelkelőket, Barna Károly szkv., Balocsis János tizedes, Szanaszlói József örvetetőt, Benedek Aladár címz. örvetetőt, Takács Mihály, Weisz Sándor, Boda Elek, Medzi-rádeky Nándor, Örkö Antal és Csőre Miklós honvédeket, Puskás Vendel, Nemes Mihály, Vörös György, Varga Péter, Czompál József, Tóta Vendel, Weisz Salamon, Zorván József, Seffel György, Zsebő Sándor, Tömpe Lajos, Vári István, Vincze János, Flech Antal, Hruscár Pál, Kiss II. József, Molnár Sándor, Kovács József, Varga János, Farkas József Szilvási Antal, Szaleczky Mihály, Szokoli József, Halász Vendel, Rosendorf Ferenc népfelkelő, illetőleg honvédeket és Farkas Lajos örvetetőt, Szeder János tizedest, Ruzók István, Garai Pál, F. Tóth Antal örvetetőket, Kiss József, Tulner József, Lipták Sabes-tyén, Zimmermann Vendel, Vi-dus János és Izlovits János népfelkelő, illetőleg honvédeket, Kolompár György, Németh József, Kwanduk II. János és Deveszer Jakab népfelkelőket a 17. népfelkelő gyalogezredben kitüntették.

— Szociális est. Keresztény Nők Szövetsége; pénteken, febr. 8-án tartja hatodik szociális estjét.

— Házaság a harctéren. Alig hogy tovaszálltak a háború sa-kesselyűi a harctér komor sziklái közül, megjelentek a szivek ga-lambjai s a mezőkön vérrózsák helyett myrtusz virága, rozmaring levélkéje kezdett sarjadan. Az ágyúdörgést titkos, édes suttogások váltották fel s az embereket gyil-koló szilaj katonas fonalat gom-bolyít — ha ugyan van még fonál a világon. Alig tombolta ki első dübét az oroszok forradalma, el-kergetve pereputtyostól cárt, nagy hercegeket, vezéreket — a miénk gulába rakták a fegyvereket, szét-nézték a környéken és fölébredt a keblekben az örök ember, a szivet kereső, megértést szomjuhozó és családi békéért élőhaló ember. Mattesz. Andor, városunk arany-fűságnak egyik legszimpatiku-sabb tagja volt, mint pénzügyigaz-gatósági szemelendő legfeljebb az összeadások és kivonások csatáorát

zavarhatta meg. A békében dédel-gették, szívesen látták és sokat remélték tőle. Aztán jött a háború s a társaságok kedveltje az orosz ellenség rejtettél bajvivója lett. Egyike volt azoknak a katonáknak, akik hivatást éreztek az ellenség elleni harcra. Még ha alkalmat lett volna is az itthonmaradásra, a harcot szomjuhozta s rövid idő alatt egyik kitüntetést a másik után vivta ki. Az orosz forradalom az északi harctéren találta. Miel-nki tetlenségre levén szorítva, egy előkelő családnak, Moroszkiewicz Iván földbirtokosnak családjával s a család bájos leánykájával ismer-kedett meg. Az apa ugyan nem volt otthon, mivel az oroszok ki-vonulásuk alkalmával túsul vitték, sőt vagyonának legnagyobb része is romhalmazzá lett az orosz sa-kahad elvonulása idején. Azonban a ragyogó szemek iránt érdeklődő magyar tiszt nagyon jól érezte magát a művelti, előkelő társaság-ban. Először társalgási órákat vett, aztán csakhamar előlépett a fén-jelölték iskolájába, a napokban pedig értesítette ismerőseit és ba-rátait, hogy Neuenbern (Csehor-szág) február hó 6-án megártotta esküvőjét a bájos Moroszkiewicz Katinkával. Az esküvő ugyan nem járt akadályok nélkül, mert pl. a bojáni plebánia, amelyhez az ara-tartozott, az összes anyakönyvekkel együtt a pusztulás martaléka lett. Azonban a szerelem erősebb volt az akadályoknál és Öfelsége a király szintén szívesen adta meg az engedélyt akkor, amikor vitéz katonájának illő megjutalmazásáról volt szó. Csak már seregeseit ad-atnánk ilyen katonaházasságokról hirt.

— Bolsevik mormaglom Francia-

országban. A párisi bolsevik pro-paganda megbízottját, aki a morma-gmat terjeszténi akarta, letartóztatták. További letartóztatások is várhatók.

— A Hadségélyző teasteélye.

A Vörösmarty kör helyiségében szombaton, február 9-én a Hadsé-gélyző javára tartandó teasteélyre a készülődések nagyban folynak. Kedden délután a rendezőség az árusító leánykák beosztását intéz-te. A világháborús élethez alkalmazkodva: az esteleyn jegyrendsz-lerész. Etelt, italt, cigarettát, virágot csak jegyre lehet majd vásárolni. Az árusítók a város urileányai lesznek. Teázás után kislányok fognak kecses táncokat bemutatni. A hangulat emeléséről Pozsár Lajos cigányzenekara gondoskodik. A teasteély délután 5 órakor kezdődik. Az ételműveket kéri a Hadségélyző Bizottság délután 2 órakor, a kör helyiségébe küldeni.

Ma Burján csendőrezdes a Had-segélyző teasteélyére 20 kor. ado-mányozott.

— Felhívás a kereskedők-höz. A közlelmzési ügyosztály fel-hívja a kereskedőket, hogy a ha-tósági jegyekre csak a megfelelő haviakra adjanak ki árakat, az előző haviak érvénytelenek.

— Betörési kísérlet. Szerdán este 9 óra tájban ismeretlen tettes a Fazekas utcai Hággenmacher féle sörtelep gépházába be akart hatolni. A gépház ablaka alatt a palát kibontotta, majd pedig egy fadoraggal az ablak vasrácsát fesszegette. A nagy kutyagazdára több alkalmazottja a sörtelepnek észrevette a betörőt, aki erre ke-reket oldva a szomszédos Deutsch féle faterlepek vette útját, s a kerítésen át sikerült megugrania.

— **Ebzárlat.** A rendőrfőkapitány elrendelte a január 26-tól, bezárólag 1918. évi április 25-ig számított 3 hónapi ebzáratot. Ebből folyólag felhívja az összes ebte-lajdonosokat, hogy ebeiket ebte-köve tartásuk, vagy harapás ellen biztosítékossárral ellátva pórázon vezessék; mert a szabadon járó ebe-eket a gyakori portyázásra utasított gyepmester el fogja és a gyepmesteri telepen kiirtatja.

— **Háborús segély.** A városi közig. tisztviselők háborús segélyét a belügyminiszter kiutalta. 249518 koronát tesz ki a segély, mely összeget a mai napon meg is kapta a város.

— **Jószívűek figyelmébe.** Hegedűs Ferencné Felső Királysor 32 szám alatti lakos, ápolónő la-nyát minap tűzvesz pusztította el. Ruhái is elégték. Mivel a mai drágaságban a legszükségesebb ru-ahat sem vásárolhatja meg, kéri a jószívű embereket, hogy ruhák adományozásával segítsék nek rajta és megégett kisleányán.

— **Sonkaközlés.** Vinczy József, Rác u. 38. sz. alatti lakostól. Somogyi Julia és Lendvai Mihály né két sonkát ellopok. A tolvajok ellen beismert, vallomá-suk alapján megindult az eljárás.

— **Nők alkalmazása a katonaságnál.** A hadügyl. kormányzat azzal a tervvel foglalkozik, hogy a nőket fokozottabb mértékben alkalmazzák a katonaságnál. Mint-egy 30 000 állás betöltéséről van szó. A nők négy kategóriába tes-nek csoportosítva, fizetésük teljes ellátás és 60 koronától 200 koronáig terjed.

— **Középeurópában nálunk legnagyobb a drágaság.** A württembergi statisztikai hivatal ki-mutatást készített arról, hogy a há-borus viszonyok az öt legfontos-sabb élelmiszer árában milyen fokú hűtőmátszást idéztek elő. A ki-mutatás Badén, Bajorország, Poroszország, Württemberg, Ausztria és Magyarország városából szer-zett adatok alapján készült. A statisztika a burgonyára, cukorra, tejre, tojásra és a rizskészítésre vo-nalkozik. Legkedvezőbb a helyzet Württembergben, ahol 1914-től 1917-ig csak 37 százalékkal emel-tek az árak. Azután következ-lik Bajorország 40, Badén 51, Szászország 59, Poroszország 68 és a kettős monarchia 89 százalékos áremelkedéssel. Ezerrel Középeurópában a háboru nálunk idézte elő a legnagyobb ár-emelkedést.

— **A Székesfehérvári Takarékpenztár igazgatósága** folyó hó 5-én gróf Cziráky Antal v. b. t. t. elnöke alatt tartott ülésében megállapította az intézet 1917. évi mérleg és veszteség nyereség számláját, mely 283.255 korona 17 fillér tiszta nyereséggel zárt, amely összegből részvényenként 100 korona osztalék kifizetését fogja javaslatba hozni a folyó hó 23-ra egybehívott rendes évi közgyűlésnek. A mérleg számla az összes üzletágakban elért nagyarányú fejlődésről tesz tanu-ságot, dacára annak, hogy az igazgatóság mindenkor szem előtt tartotta az intézet több mint hét évtizedes hagyományait és csakis a takarékpénztár üzletoi határain belül mozgott, konjunktúrális hadi üzletekkel nem foglalkozott. A rendes évi közgyűlésen egyuttal azt a javaslatot is teszi az

igazgatóság, hogy az összes üzletágak állandó emelkedése és a hatalmasan a múlt évben több mint 7 millió koronával közel 23 millió koronára megnövekedett állományra és a kitartásban lévő új üzletekre való tekintettel az intézet alapítókja további 500 darab új részvény kiköcsajtsa által 1.200.000 koronáról 1.500.000 koronára emeltesék; a javaslat szerint az új részvények 4: 1 arányban 1760 korona kiköcsajtsa-tási áron a régi részvényeseknek ajánlatik fel, az elővetélt jog gyakorlásának a határideje pedig a folyó hó 25-től jövő hó 23-ig terjedő időtartam tüzetik ki. A tőkeemelés sikeres keresztülvitele-ről az igazgatóság már eleve gondoskodott, mert a részvényesek által esetleg igénybe nem vett elővetélt jogokat az általa alakított syndikátus fogja átvenni. A tőkeemelés keresztülvitele után az intézet saját tőkéi közel 4.000.000 koronára emelkednek.

— **Becsületes megtalálók.** Fa-lussy István színművész, kiről tegnap megírjuk, hogy pénztárcáját elvesztette, mára visszakapta. A becsületes megtaláló Papai Bó-zi Salétrom u. 14. sz. alatti lakos a pénztárcát tulajdonosának vissza adta.

— **Hadifogoly katoná.** A ma-gyar Vörös Kereszt hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatala jeleníti, hogy Klein Miklós 1889-ben született, izraelita vallásu, 69. gyalogezredbeli katoná, orosz fog-ságban van, tartózkodási helye Nowo Nikolajevszk.

Közhűgés ellen kitűnően bevált hadiszer a Störk-paszta. Egy doboz ára 1 korona. Kapható: Szűcs Róbert Karoly királytér gyógy-szerárában.

Mozi.

Cabiria II. rész. Klasszikus történelmi regény Krisztus előtti III. századból. Bemutatja az Apolló színház pénteken, szombaton és vasárnap.

Ezt a valóban grandiózus filmet szerkesztőségünk is nagyon ajánlja a közönség figyelmébe, mint a filmtéchnika meglepően nagy alkotását.

Az Apolló igazgatósága közli: A múlt hónapban minden vidéki mozgot megelőzve, az Apolló színház egyidőben mutatta be a fővárosi Royal Apollóval a világ híres filmkolosszusának, a „CABI-RIA”-nak I. részét. A klasszikus mestermű, mint ismeretes, nálunk is megérdemelt osztatlan nagy tetszésben részesült. Az Apolló színház igazgatósága sietett meg-szerzeni a filmsodának II. részét, amely teljesen méltó folytatása és befejezése a nagyszerű kinematog-rafiati produkciónak. A második rész konstrukciójában, megjatszásban és technikailag kivitelben éppen oly művészi, épp oly értékes, mint az első. Sőt arányában még amaz is felülmúlja. Az a soha nem tapasztalt óriási siker, mely a Cabiriát eddig kísérté, hatványozottmérték-ben fog megnyilvánulni a folyta-tásnál is. A második rész tíz esztendővel később játszódik. Ismét a római és karthágói hadak adáz harca adja a keretet a filmregény-nek, mely azzal nyer befejezést, hogy sok közdelem után Fulvius magához vonhatja szerelmét, a szép Cabiriát, akit Sophonisbe

királynő a börtön mélyére vetett. Sophonisbe a méreggel telt poharat ki-sea és haldoklása utolsó per-cében gyakorolja a királyi kegyet. Rezsorgájával a börtönből maga elé hozatja Cabiriát, aki most már másodsorú menekő a tűzhalálól. „Neked adom, vedd” — mondja Fulviusnak, azután kilekeli lelkét. A tengerek felszabadultak, s rajta diadalmasan tér vissza otthonába a római gálya s a gályán új örömele meg Fulvius és Cabiria akiknek szerelmét megszentelik az istenek.

Előadások: pénteken és szom-baton délután fél 4 órakor ifjúsági előadás, a további előadások este 6 és fél 9 órakor. Vasárnap négy előadás: 3, 3, 7 és 9 órakor. — Rendes helyárak

Székesfehérvár szab. kir. város fém-árvételi bizottságától.

1608/1918. szám.

FELHÍVÁS.

a magánháztartásokban levő fémtárgyak beszo-gáltatás tárgyában,

Értesítem a város közönsé-gét, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter 18421—2061917. sz. rendeletével hadi cölakra igénybevevő fémtárgyakat folyó évi február 18. 19. 20 és 21-én be kell szolgáltatni.

Beszolgáltatási kötelezettség alá esik minden sárgaréz, vö-rösréz, nikkel, aluminium, al-pakta és uzerüstből készült tárgy, mint pl. mozsárak, üstök, szöveg és függöny rudak, egyszerűbb fémtárgyak, főző edények, rácsok, vedőkorla-tok, csengők név és tájékozta-tó táblák stb. — Nem vonat-koznak eme beszo-gáltatási kö-telezettség a kincsekre és fű-dőkházak rézhengereire, mint hogy ezek igénybevétele ké-sőbb fog megtörténni.

Mindenki akinek valamely beszo-gáltatandó tárgy van bir-tokeában, tartozik azt különbeni súlyos kintás terhe alatt folyó évi február 17-ig az egyik fémbevalónak (Grósz Bernáth és Schlemmadinger Gyula) eladni, vagy pedig a székes-fehérvári fémtárvételi bizottság raktárhelyiségébe (József u. 14. szám) február 18, 19, 20 és 21 napok egyikén délután 3 és 5 óra közti beszo-gáltatni s ott a rendeletben megállapított téri-tés mellett átadni.

Február 21-ével a fémvásár-lás és átvétel megszűnik s a honvédelmi miniszter rendel-kezése folytán megkezdődnek a katonai ellenőrző szemlék, amiknek során előkerülő fém-tárgyak elkoboztataak, birtoko-suk, vagy őrzőjük ellen pedig a kihágási eljárás indul meg.

Aki valamely fémtárgy anya-gát nem ismeri, vagy nem tudja hogy beszo-gáltatási kötelezett-ség alá esik-e? — tartozik tár-gyát a fémtárvételi bizottságnak bemutatni s az attól nyert utasításnak megfelelően eljárni. Hasonlóképp a fémtárvételi bi-zottság ad engedélyt arra, hogy valamely tárgy dísz és művé-szeti jellegénél fogva a beszo-gáltatás alól kivonassék.

Oly tárgyakat, amelyeket a beszo-gáltatásra kötelezett nem tudott leszerelni, a fémtárvételi

bizottságnak be kell jelenteni és az fog gondoskodni a fél-közhűgésre és terheire a lesze-reletéről.

Igen kérem a város közönsé-gét, hogy hazafias kötelezet-ségének, amely a hadsereg fém-szükséglete biztosítását célozza, saját érdekében annál inkább tegyen eleget, mert fémtárgyai-nak elrejtésével és be nem szolgáltatásával súlyos kelle-metlenységnek teszi ki magát.

Székesfehérvár, 1918 február 8.

Dr. Csáthy G. Emil

tb. főjegyző,

a székesfehérvári fémtárvé-

teli bizottság elnöke.

APRÓHÍRDETESEK

Elveszett egy színes gyöngy-ersény Nádor, Rákóczi és Kegl György utcában kedden este 6 óra körül. Egy női arany óra és pénz volt benne. A megtaláló a pénzt megtarthatja, csak a többit hozza be szerkesztőségünkbe.

Zámolyi-ut mellett a Pénze-s-féle csucska eladó. 61 katasztrális hold. Ugyanott 2 drb. 2 éves jó trágyázott buzaföld: egyik a kör-háznál, másik a tőrekhegyben, here alá 6 évre berbe adó. Értékzni lehet Felsőkirálysor 20.

— **A Fehérvári hegyen a templom** mellett egy hét oktályos szőlő eladó. Tudakozódni lehet Kertalja-utca-4.

Egy föld-kukoricakásra kiadó, Tolnai utca 14.

Vármegyeháznál rendes nap-szamos felvétetik. Vármagy.

Homokos 16. számú ház sza-badkézből eladó Tudakozni lehet ugyanott.

Egy 10 éves ló eladó, Palotai-utca 55. sz.

Egy bejárónót 20 korona fize-téssel és ebéd-kosztal fölvesz, Leszler, Basa-utca.

Egy teljes méhészet eladó, tu-dakozódni lehet Urhidán, Hegedűs Józsefnél.

Aránia-színház

Hétfőn és kedden,

Február 11 és 12-én:

Francesca Bertini

főszereplésével a

DIADALMAS ASSZONY !!

Dráma 6 hat felv.

Hushagyó kedden 3 előadás

5, 7, 9-kor. Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Péntek, szombat és vasárnap

február 8, 9. és 10-én

A világ legbravurosabb

filmműködése!

Cabiria

II. rész.

Klasszikus történelmi regény Krisztus

előtti III. századból.

Előadások: pénteken és szombaton

délután fél 4 órakor ifjúsági előadás,

továbbá este 6 és fél 9 órakor. Va-sárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

— Rendes helyárak —

MEGHIVÓ.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Székesfehérvár

1918. február hó 24-én d. e. 11 órakor saját helyiségében (Nádor-u.) megtartandó

XII-ik évi rendes közgyűlésére*)

NAPIREND:

1. Az Igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása, továbbá az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvényi iránt.
4. A választmány megválasztása.
5. Indítványok.

*)A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlés megtartása előtt nevükre szóló részvényeiket a meg nem történt részvényekkel együtt a társaság pénztáránál Székesfehérváron, vagy a Magyar Általános Takarékpénztár Rt.-nél Budapest, (V. József-tér 14.) legalább 8 nappal a közgyűlés napja előtt, erről szóló megfelelő elismervény ellen letétmenyezik. (Alapszabályok 13. § a.)

Vagyon.

Mérlegszámla 1917. december hó 31-én.

Teher.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Pénztárkészlet	589681	02			Részvénytőke			1500000	
Bankoknál elhelyezett pénzek	762419	40	1352100	42	Tartalékok				
Váltók			3802176	86	Tartalék számlán	500000			
Jelzálogkölcsonak			2262060	69	Külön tartalék	125000			
Adószók					Értékpapír átfolyam ingadozási tartalék	100000			
folyószámlán fedezet mellett	2132519	22			Ingatlan értékcsökkenési alap	15000		740000	
értékpapír fedezettel	1664834	10	3797352	32	Dr. Ráday Lajos segélyalap			10000	
Saját tárcában levő értékpapírok	1570422				Betétek folyószámlára és betétkönyvre			9346435	98
ezek függő kamatai	31177	74	1601599	74	Egredményezett jelzálogkölcsonak			1070260	36
Óvadékok			338300		(Engedményezve a Magyar Általános Tpra)			338300	
Intézeti ház			140000		Óvadékok			93453	82
Bank és zálogosztály berendezése leírva					Armeneti tételek			1316	
					Fel nem vett osztalék			193824	77
					Nyereség			13293590	03
			13293590	03					

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Tisztítfizetések (lakbér és nyugdíjhozzájárulás)			40672	22	Kamatok			523804	75
Irodabér ált. költs. fűtés és világítás			17871	51	Értékpapírkamatok			72101	63
Betétkamatok			257568	39	Jutalékok			67091	66
Kifizetett kamatok			87536	12	Házbérvédelem			5336	
Tőkekamat adó			25756	83	Nyereség áthozat 1916. évről			8650	68
Adó			49544	88					
Hadíjótékony célra			4210						
Nyereség			193824	77					
			676984	72				676984	72

Székesfehérvár, 1917. december hó 31-én.

Hajduska Gyula főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Poór s. k.
elnök.Elek s. k.
alelnök-vezérigazgató.

Gerő s. k.

Dr. Goszthony s. k.

Grünfeld s. k.

Dr. Horváth s. k.

Kovács s. k.

Káldor s. k.

Pick s. k.

Rosenzweig s. k.

Dr. Steiner s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Székesfehérvár 1918. évi január hó 30-án.

Pék s. k.
elnök.

Kunitzer s. k.

Lugos s. k.

Paál s. k.

Vida s. k.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.